

Lockdown stimuleert mobiliteitsshift

Tijdens de lockdown in de voorbije maanden zag de mobiliteit op onze wegen er heel anders uit. De files verdwenen en veel mensen (her) ontdekten fietsen en wandelen in hun eigen buurt. Een unieke kans voor het beleid om de ruimte en voorzieningen voor fietsers en wandelaars uit te breiden.

Tijdens de lockdown onderging ons verplaatsingsgedrag een ware omwenteling. “Hier liggen kansen voor een duurzame mobiliteitsshift”, zegt Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters.

‘We investeren in een duurzame corona-exit’

interview

Wordt de coronacrisis een kantelpunt?

“We ontdekten tijdens de coronacrisis massaal de voordelen van stappen en trappen. Dat heeft ons doen nadenken: Welke verplaatsing is echt noodzakelijk? Moet ik wel de auto nemen om naar school of werk te gaan? Kan een vergadering ook plaatsvinden via video call? Corona is een wereldcrisis, maar ook een momentum. Ons denkpatroon rond verplaatsingen is vastgeroest sinds de jaren negentig. Daarom hoop ik dat deze crisis een eyeopener is en de weg vrijmaakt voor nieuwe mobiliteitskansen. De positieve fietstendens moeten we, samen met andere duurzame verplaatsingen, aanhouden. Zoniet, dreigen we na de coronalockdown een nog grotere ‘verkeerslockdown’ te krijgen. Thuiswerk is in heel wat sectoren het nieuwe normaal geworden. De uitdaging is om dit aan te houden waar het kan. Meer thuiswerk betekent immers minder verkeer en dus minder files en luchtvervuiling, én meer verkeersveiligheid en tijds winst.”

Wat houdt de ‘toolbox duurzame mobiliteit’ in die u liet ontwikkelen?

“Om de fiets en andere duurzame vervoersmodi te stimuleren, moeten we er tijdens de corona-exit voor zorgen dat dit veilig kan, dus mits social distancing (1,5 meter afstand). De ‘toolbox duurzame mobiliteit’ bevat concrete acties die lokale overheden (tijdelijk) kunnen invoeren om de publieke ruimte te

hervredelen en de infrastructuur fietsvriendelijker of gebruiksvriendelijker voor duurzame modi te maken. Denk bijvoorbeeld aan een school- of fietsstraat, het verbreden van fiets-, wandel- en zebrapaden, een vakantiestraat of extra fietsstallingen bij scholen, winkels en bedrijventerreinen. Ik voorzie voor de toolbox 3 miljoen euro.”

Hoe zal u mobiliteit verduurzamen?

“Als we onze doelstellingen voor het klimaat, levenskwaliteit en verkeersveiligheid willen halen, moeten we voluit gaan voor een duurzame combi- en deelmobiliteit. Vandaag ben ik nog meer dan ooit overtuigd dat dit kan. Met de campagne ‘Blijven fietsen allemaal’, die VSV op mijn vraag uitwerkte, wil ik Vlamingen aanmoedigen om voor hun dagelijkse verplaatsingen te kiezen voor de (deel)fiets. De fiets heeft een enorm potentieel in het woon-werkverkeer. Meer dan de helft van de Vlamingen woont op minder dan 15 kilometer van het werk. De afgelopen tijd is 1 op de 10 automobilisten voor zijn woon-werkverkeer overgestapt op de fiets. Om de modal shift naar de fiets te realiseren, verhogen we de investeringen voor fietsinfrastructuur naar 300 miljoen euro in 2024. Waar de fiets geen alternatief is, moeten we de reflex hebben om vervoersmodi te combineren en te delen. Om mensen vlot te laten schakelen, investeren we in herkenbare en gebruiksvriendelijke mobipunten. We zetten

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken: “We moeten de positieve fietstendens en thuiswerk aanhouden.”

ook sterk in op deelsystemen en op een kwaliteitsvol en vraaggericht openbaar en collectief vervoer. Voor het vervoer op maat voorzien we een fors groeipad van extra middelen tot 31 miljoen euro extra op kruissnelheid in 2024.”

De deelsystemen zijn een tijdje minder gebruikt. Zal dat weer op gang komen?

“Het gebruik van deelsystemen is inderdaad teruggevallen op 30%. Het openbaar vervoer zat op een bepaald moment zelfs op bijna 5% van het normale gebruik. Men moet echter een onderscheid maken tussen de terugval omwille van minder verplaatsingen en de terugval doordat men ongerust is in het gebruik. Ik zie juist kansen voor deelmobiliteit, want je zal misschien eerder een deelauto gebruiken omdat je je nog niet zeker voelt op het openbaar vervoer. Ook voor deelfietsen zie ik mogelijkheden. Zo kan iemand die meer gebruik wil maken van de fiets proefdraaien met een deelfiets. Voor ondersteuning van de deelmobiliteit werd 460.000 euro uitgetrokken vanuit het noodfonds.”

Toolbox duurzame mobiliteit

Gemeenten kunnen nog tot en met 15 juli een subsidieaanvraag indienen. Meer info op www.vlaanderen.be/toolbox-duurzame-mobiliteit.

'Unieke kans om fietsers en voetgangers meer ruimte te geven'

Er is de afgelopen maanden massaal meer gefietst. "Dit is hét moment om fietsmaatregelen uit te testen", zegt de Vlaamse fietsmanager Jan Pelckmans.

Tijdens de lockdown hebben veel mensen het fietsen (her)ontdekt. Allerlei metingen bevestigen dat. De tellingen op 15 locaties van het Agentschap Wegen en Verkeer laten duidelijk meer fietsers zien vanaf begin april 2020. Telling op fietswielwegen lieten op sommige plaatsen zelfs een verdubbeling zien.

Draagvlak

"Er is nog nooit zo veel recreatief gefietst als nu. Dat maakt dat het draagvlak voor fietsmaatregelen ook nog nooit zo groot geweest is als vandaag", concludeert Vlaamse fietsmanager Jan Pelckmans. "Mensen hebben ontdekt dat fietsen een gezonde en plezierige activiteit is. Maar ook dat er mooie fietsinfrastructuur is in hun eigen buurt, en hoe waardevol die is. Of dit een blijvende mentaliteitswijziging teweeg zal brengen, is moeilijk te voorspellen. Vergeet niet dat de verkeerssituatie tijdens de lockdown optimaal was voor fietsers: er was bijna geen autoverkeer, en ook in straten zonder fietspaden

was het aangenamer fietsen. De oproep om tijdens deze crisis te blijven bewegen en het mooie weer speelden duidelijk in de kaart van de fiets. We staan nu voor een vakantieperiode en vele Vlamingen zullen die in eigen land doorbrengen. Ik voorzie dat ook deze zomer het recreatieve fietsgebruik hoge toppen zal scheren."

De tijdsgeest is rijp voor fietsers

Sommige steden en gemeenten hebben de lockdown gebruikt om fietsers meer ruimte te geven door bijvoorbeeld extra fietsstraten of -zones in te richten. Pelckmans: "Dat is een slimme zet en het kan een springplank zijn naar een duurzamer mobiliteitsbeleid. Mensen fietsen nu graag, dus dit is hét moment om fietsmaatregelen uit te proberen. Het beleid kan vandaag dingen uittesten die het vroeger misschien niet aandurfde. De tijdsgeest is er rijp voor. Inwoners hebben nu bijvoorbeeld aan den lijve kunnen ondervinden hoe het voelt als straten autoluw worden en teruggegeven worden aan fietsers en

wandelaars. Gemeenten die tijdelijke maatregelen nemen voor fietsers wil ik ook aanmoedigen om een stapje verder te gaan: gebruik deze kans en evalueer de maatregelen. Bekijk welke dingen je permanent kan implementeren. Laat ons hopen dat de afgelopen periode het draagvlak bij burgers én beleid permanent heeft vergroot om in de toekomst vaker de kaart van de fietser te trekken. Met het oog op de start van het nieuwe schooljaar in september wil ik lokale overheden alvast oproepen om na te denken over de organisatie van het schoolverkeer. Daar zitten volgens mij nog grote winstmogelijkheden."

Meer info:

- <https://fietsberaad.be/nieuws/tag/corona/>
- www.wegenenverkeer.be/wegen/fietsinfrastructuur/fietstelpunten
- www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/mobiliteit-en-taxis

Jan Pelckmans,
Vlaamse
fietsmanager:
"De tijdsgeest
is rijp voor
fietsmaatregelen
die het beleid
vroeger misschien
niet aandurfde."

JERRY DE BRIE

Kortrijk

Snellere invoering van fietszones en -straten in Kortrijk

Uit tellingen in Kortrijk blijkt dat het recreatief fietsverkeer tijdens de lockdown er met 40% steeg. "Het fietsen boemde enorm. Dat willen we vasthouden met ons beleid", zegt schepen Weydts.

De fietszone in hartje Kortrijk, bijna een jaar geleden geopend, krijgt binnenkort gezelschap. Er komen dit jaar nog twee fietszones bij in deelgemeenten Marke en Heule en twee fietsstraten op fietsroutes. Volgend jaar staan er nog eens twee extra fietszones in deelgemeenten Sente en Kooigem en extra fietsstraten op het programma. Schepen Axel Weydts: "In totaal zullen er eind 2021 in het centrum van Kortrijk 45 fietsstraten zijn en in de deelgemeente een 20-tal. De realisatie van de fietszones in de deelgemeenten

stond sowieso in het bestuursakkoord van de stad. Daarnaast is er ook een fietsrouteplan opgemaakt. De nieuwe fietsstraten maken daar allemaal deel van uit. Door de coronacrisis hebben we beslist om deze maatregelen versneld in te voeren. Het klimaat is er nu immers meer dan ooit klaar voor. We willen het draagvlak dat spontaan gegroeid is nu zo veel mogelijk benutten. Daarom trok de stad een budget van 500.000 euro uit voor de versnelde inrichting van de extra fietsstraten. De opgevoerde fietsinvesteringen maken deel uit van het exitplan 'De Weg Uit De Crisis'."

Duidelijke inrichting

"Fietsstraten en -zones moeten heel herkenbaar zijn. De bouwstenen uit de eerder ingerichte fietszones en -straten passen we dus ook in de nieuwe delen toe: de toegangen tot de fietsstraat en -zone krijgen rode vlakken en signalisatie, op de rest van het traject gebruiken we

Alle toegangen tot fietsstraten en -zones hebben een herkenbaar rood vlak en een pictogram.

fietsemblemen en grondmarkeringen. Sommige straten hebben een grondigere herinrichting nodig."

Durven!

"Sinds de coronacrisis kregen we heel wat vragen van andere gemeenten en steden over de inrichting van fietszones", zegt Weydts. "De ultieme tip: durven! En streef een uniforme vormgeving na, zodat alles duidelijk is voor de weggebruikers. Straten met een breed wegprofiel en druk autoverkeer vragen wel een grondigere aanpak, bijvoorbeeld een herindeling van de rijweg met markeringen."

Axel Weydts, schepen van Mobiliteit in Kortrijk: "Je moet als beleid vooral 'durven' om een fietszone in te richten."

KORTRIJK

KORTRIJK

Aparte circulatieplannen voor voetgangers en fietsers in Nieuwpoort

Om social distancing voor trappers en stappers in goede banen te leiden, werkt Nieuwpoort met een circulatieplan. De winkelstraat werd ook woonerf om voetgangers meer ruimte te geven en oversteken vlotter te maken.

De planning van de zomervakantie wordt in Nieuwpoort minutieus voorbereid met circulatieplannen. Fietsers en wandelaars worden daarbij zoveel mogelijk uit elkaars vaarwater gehouden. De Zeedijk is deze zomer exclusief voorbehouden voor wandelaars met gescheiden wandelrichtingen. Voor fietsers is er een recreatieve route uitgewerkt, parallel aan de Zeedijk. Daarnaast is er voor fietsers die zich functioneel en dus sneller willen verplaatsen een afzonderlijke route uitgewerkt. De wandelzone en fietszones zijn aangeduid met verkeersborden. Stadsmedewerkers brachten ook sjablonen en belijningen aan om de situatie zo duidelijk

mogelijk te maken voor bewoners en bezoekers. Bovendien zet de stad stewards in om de weggebruikers over de nieuwe situatie te informeren, of om mensen te helpen op plaatsen die te druk kunnen worden, of waar mensen elkaar toch zouden kunnen kruisen.

Woonerf

Om meer wandelruimte te creëren en het kruisen vlotter te maken, is de winkelstraat in Nieuwpoort-Bad tijdelijk van een zone 30 omgevormd tot een woonerf. Wagens zijn er te gast, zullen trager moeten rijden en zich moeten aanpassen aan de voetgangers. De gewijzigde

De winkelstraat in Nieuwpoort-Bad is tijdelijk omgevormd tot een woonerf om voetgangers meer ruimte te geven. Stewards begeleiden de weggebruikers.

Markering op de verharding van het winkelerf in Nieuwpoort-Stad verduidelijken het nieuwe circulatieplan.

verkeerssituatie wordt aangegeven met pictogrammen, een blauwe belijning en officiële verkeersborden.

Randparking

Om het autoverkeer zo veel mogelijk te spreiden, richtte de stad tussen het stadscentrum en de Zeedijk in sneltempo een nieuwe randparking in. Dat kon op een vrijgekomen site na afbraak van loodsen. Deze nieuwe randparking met plaats voor 65 wagens sluit rechtstreeks aan op de wandelpromenade richting Nieuwpoort-Bad of het centrum van Nieuwpoort-Stad.

Ook trage wegen worden herontdekt

Het is niemand ontgaan: mensen herontdekken hun buurt. De verkoop van wandelschoenen en fietsen zit in de lift. Her en der zijn extra wandelpaden geopend en straten zijn omgevormd tot woonerven. Mensen ontdekken ongekende paden en wegjes en hebben deugd van een eenvoudige wandeling of fietstocht. De coronacrisis toonde zo nóg meer de waarde van trage wegen. Ze verbinden groene en open ruimtes en je kan er veilig en gezond een luchtje scheppen. Deze wandelpaden zijn niet alleen goed voor de mentale en fysieke gezondheid van buurtbewoners, ze vormen ook een ruimtelijk raamwerk voor vergroening, verkeersleefbaarheid,

klimaatoplossingen, ontmoetingsruimte, enzovoort. Trage wegen helpen lokale overheden bouwen aan een gezonde leefomgeving. Op korte termijn geven ze voetgangers en fietsers voldoende ruimte in een 'anderhalvemetersamenleving'. Op langere termijn kan een herstelbeleid dienen als impuls voor een gezonde, veerkrachtige en sociaal rechtvaardige samenleving.

Dag van de trage weg

Ook dit jaar organiseert vzw Trage Wegen – onder voorbehoud van de coronarichtlijnen – de dag van de trage weg. Dit is traditioneel hét uithangbord voor veilige, gezonde

en aangename trage wegen in ons land. In 2020 worden de activiteiten gepland op 17 en 18 oktober. Inschrijven kan vanaf juli. Inspiratie vind je nu al op www.tragewegen.be/dtw2020.

Minister Lydia Peeters investeert 2,2 miljard euro in mobiliteit en openbare werken in 2020

Het Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) 2020 werd de voorbije maand goedgekeurd door minister Lydia Peeters. Minister Peeters investeert 2,2 miljard euro in 924 uiteenlopende projecten. In het GIP wordt een aantal prioritaire investeringsprojecten uit het regeerakkoord opgenomen, zoals het programma 'Werken aan de Ring' (RO) en de Oosterweelwerken (uitvoering Toekomstverbond) (R1). Dit zijn locaties in de Vlaamse Rand rond Brussel en Antwerpen die lijden onder de files en waar de nood aan investeringen in infrastructuur dan ook groot is. Dit jaar vond de goedkeuring iets later plaats dan voorzien, omdat het kabinet het goedgekeurde GIP in lijn wou krijgen met de begrotingsaanpassingen. Momenteel werd enkel het jaar 2020 goedgekeurd, maar het kabinet zal de komende weken volop werk maken van het GIP 2021 – 2024. Dat willen ze tegen eind oktober (bij de begrotingsopmaak 2021) rond hebben.

De zeven entiteiten van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken investeren jaarlijks in een groot aantal infrastructuurprojecten voor vracht- en personenverkeer, openbaar vervoer, fietsen, binnenvaart en waterbeheersing. Vroeger had elke entiteit haar afzonderlijk investeringsprogramma. Met het GIP maakt het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken een overkoepelend overzicht van al die investeringen, en bouwt het aan een vlotte, veilige en slimme mobiliteit.

Meer info: <https://www.vlaanderen.be/geintegreerd-investeringsprogramma>

Ringtrambus in de Vlaamse Rand vanaf 28 juni

Vanaf zondag 28 juni worden trambussen ingezet op lijn 820 in de Noordrand van Brussel. Een trambus is 24 meter lang, lijkt op een tram en heeft de wendbaarheid van een bus. Met deze Ringtrambus zorgt De Lijn voor de realisatie van het Brabantnet, waarmee de Vlaamse Rand flexibel en duurzaam openbaar vervoer krijgt. Een grote stap voorwaarts voor de modal shift en de ontsluiting in deze filegevoelige regio. Om de Ringtrambus veilig en met het nodige reizigerscomfort te laten rijden, werden de afgelopen maanden heel wat werken uitgevoerd. Er zijn onder meer nieuwe haltes gebouwd en perrons werden heraangelegd. Om vlot door alle straten te kunnen rijden, heeft De Werkvennootschap ook wegenwerken uitgevoerd op maat van de trambussen.

Meer info: <https://delijn.prezly.com/de-lijn-zet-vanaf-28-juni-ringtrambus-in-in-vlaamse-rand>

Verover de ruimte: voorstellen voor een (be)leefbare open ruimte op mensenmaat

Het ontbreekt Vlaanderen aan ruimte. De straten zijn breed, maar op de stoep of op het fietspad is het soms vechten om plaats. Anderhalve meters respecteren is niet altijd zo gemakkelijk. Waar er wel (veel) plaats is, is waar auto's stilstaan. Vlaanderen telt meer parkeerplaatsen dan mensen: een gigantisch aantal. Met Verover De Ruimte wil het Netwerk Duurzame Mobiliteit in samenwerking met Autodelen.net deze parkeerplaatsen innemen en teruggeven aan de buurt. Iedereen die dat wil kan voorstellen indienen om die ruimte in te vullen. Tijdens de Week van de Mobiliteit van 16 tot 22 september overhandigt het Netwerk Duurzame Mobiliteit alle voorstellen aan de lokale besturen zodat men samen werk kan maken van een (be)leefbare openbare ruimte op mensenmaat.

Meer info: www.duurzame-mobiliteit.be/week-van-de-mobiliteit/verover-de-ruimte

Mobiliteitsbrief is er ook als e-zine. Abonnees op het e-zine krijgen de Mobiliteitsbrief digitaal in hun persoonlijke mailbox. Je kunt voor de papieren en/of digitale versie gratis in- en uitschrijven via www.mobienvlaanderen.be/overheden/mobbrief-inschrijving.php. Op deze website vind je ook alle Mobiliteitsbrieven terug en meer informatie over het lokaal mobiliteitsbeleid. Voor suggesties en vragen over deze publicatie of je abonnement kun je mailen naar info@mobilitieitsbrief.be. Voor meer informatie over privacy verwijzen wij naar de privacy policy van de Vlaamse overheid: <https://departement-mow.vlaanderen.be/nl/privacyverklaring>

Urban Mobility Days

Tijdens de Urban Mobility Days van 29 september tot 1 oktober is de Europese Commissie gastheer in Brussel. Het thema is 'zero-emission mobility for all'. Het congres combineert twee belangrijke Europese events: de CIVITAS-conferentie en de jaarlijkse Europese conferentie over duurzame stedelijke mobiliteitsplannen (SUMP's). Politici, lokale autoriteiten, academici, NGO's, stedelijke vervoersmaatschappijen, stadspanners, ... worden er samengebracht. Steden en gemeenten zijn dan ook meer dan welkom op dit gratis congres.

Meer info: www.eltis.org/nl/node/49417

Het Fietscongres gaat digitaal!

Het coronavirus zorgt voor onzekerheid over het organiseren van grote evenementen in de nabije toekomst. Om iedereen op een veilige en comfortabele manier te laten deelnemen, zal het Fietscongres digitaal georganiseerd worden. De Vlaamse Stichting Verkeerskunde werkt aan een boeiende formule. We verklappen je graag al dat het congres over een week uitgespreid wordt. Noteer 5 tot en met 9 oktober alvast in je agenda.

Meer info: www.fietscongres.be

Agenda

Deze data zijn afhankelijk van de coronamaatregelen. Check online voor de laatste stand van zaken.

augustus

- 17 - 21 Urban Logistics Summer School
- 24 - 28 European Road Safety Summer School

september

- 8, 18, 28 Basisprincipes van de Verkeerskunde
- 10, 24 Fietsparkeren
- 16, 21 Infomoment nieuwe wegencategorisering (Brugge, Antwerpen)
- 16 - 21 Week van de Mobiliteit
- 24 ITS-congres
- 25 Inspiratiedag Netwerk Duurzame Mobiliteit

oktober

- 1, 2 Infomoment nieuwe wegencategorisering (Hasselt, Gent)
- 5 - 9 Fietscongres
- 9 Oprissing van de wegcode
- 16, 29 Basisprincipes van de Verkeerskunde
- 17, 18 Dag van de Trage Weg

november

- 9, 20 Basisprincipes van de verkeerskunde
- 10 Verkeersmodellen
- 16 Minder borden, meer verkeersveiligheid
- 30 Oprissing van de wegcode

Zie ook de agenda op www.mobienvlaanderen.be/overheden.